

משנה קנים פרק א משנה ב: איזה הוא נדר, האומר הרי עלי עולה; ואיזה הוא נדבה, האומר הרי זו עולה.

מסכת ביכורים פרק ג, א: כיצד מפרישין את הביכורים יורד אדם לתוך שדהו, ורואה תאנה שביכרה, אשכול שביכר, רימון שביכר, קושרן בגמי ואומר, **הרי אלו ביכורים**. רבי שמעון אומר, אף על פי כן חוזר וקורא אותם ביכורים מאחר שיתלשו מן הקרקע.

מסכת יומא פרק ד, א: טרף בקלפי, והעלה שני גורלות.. אחד כתוב עליו לה', ואחד כתוב עליו לעזאזל. נתנם על שני השעירים ואומר, **לה' חטאת**; רבי ישמעאל אומר, לא היה צריך לומר חטאת, אלא לה'. והם עונין אחריו, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ספרי האזינו לב, ג: ר' שמעון בן יוחי אומר: מנין שלא יאמר אדם "לה' עולה, לה' מנחה, לה' שלמים", **אלא "עולה לה', מנחה לה', שלמים לה'?"** ת"ל קרבן לה'.

לקוטי תורה מטות דף פג, ב: והטעם שצריך להקדישו בפה תחלה דייקא... וזהו ענין שעל ידי שמקדיש הקרבן בפה ממשיך בו בחי' המקיף... שכמו שהדבר הנדור כמו הקרבן הוא מתעלה ע"י קדושת הפה שהאדם מקדישו שע"ז ממשיך עליו אור מקיף וזהו לשון מקדיש, כמו הקדושין שהוא המשכת אור מקיף, וע"ז אח"כ דייקא יחוד, וביאה שהוא בחי' אור פנימי כו'.. כמ"כ המקדיש הקרבן ע"י הפה ממשיך עליו אור מקיף ואח"כ כשמקריבים אותו ונעשה קרבן לה' נמשך בו א"פ ואז הוא מעלה את האדם כנ"ל.

שבועות כו, ב: מיתבי (כי תצא כג, כד) מוצא שפתיך תשמור ועשית, אין לי אלא שהוציא בשפתיו גמר בלבו מנין ת"ל (שמות לה, ה) כל נדיב לב [קחו מאתכם תרומה ליהנה כל נדיב לבו וביאנה את תרומת יהנה זקב וקסף ונהשת]! שאני התם דכתיב כל נדיב לב. וניגמר מינה? משום דהוה תרומה וקדשים שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין...

רש"י: תרומה וקדשים - תרומת מלאכת המשכן כתיב בה כל נדיב לב הביאו וגו' וגבי קדשים כתיב בחזקיהו בספר דברי הימים (ב, כט, לא) וכל נדיב לב עולות [ניצען ונתקיהו ויאמר עתה מלאכתם ידכם לה' גשו וקביאו זבחים ותודות לבית יהנה וקביאו הקהל זבחים ותודות וכל נדיב לב עלות].

מעילה ריש פרק ב (ח, א): חטאת העוף מועלין בה משהוקדשה. **רש"י:** בפה, אפילו אם נהנה ממנה מחיים, כגון שמכרה דהוציאה לחולין: תוספות: פירוש קדושת פה דהיינו כשהקדישו:

לקוטי לוי יצחק אגרות קודש עמ' שא: ב"ה, אור ליום ג' חיי שרה התרצ"ד.

אהובי חביבי ומחמדי בני וכלתי שיחיו...

בסיימי המכתב נזכרתי שבמכתבך הקשת על המבואר בלקו"ת שקרבן צריך להקדישו בפה, והקשת משבועות דכ"ו: גמר בלבו מנין ת"ל כל נדיב לב, והי' קשה לך מהאמור במעילה ד"ח ברש"י "בפה". ונכנסת לדחוק שהכוונה ברש"י הוא למעט שא"צ מעשה אבל גם מחשבה מועלת.

—אתפלא עליך איך הקשת כזאת, מה שייכות עניין שיהא הקרבן קדוש בפה דוקא להאמור בשבועות.

האמור בשבועות הוא לענין חיוב על האדם שלא צריך שיאמר בפה דוקא הרי עלי עולה או הר"ז עולה, אלא גם אם גמר בלבו הרי עלי עולה, מחוייב להביא עולה. ואם חשב שבהמה זו תהי' עולה מחוייב להביא בהמה זו לעולה (ומוטל עליו גם כן המצות עשה להביא ברגל שיפגע בו תחלה. ואם לא הביא עבר על מצות עשה, וכשעברו ג' רגלים עבר על לא תעשה דבל תאחר). הנה זהו רק החיוב על האדם. אבל גוף הבהמה אין בה שום קדושה עדיין במה שחשב בלבו בלבד, ואין בה איסור בגיזה ועבודה, ואין בה מעילה כלל, ורק אם אמר בפה הרי זו עולה אז נעשית הבהמה לקרבן שיש בה קדושה ואסורה בגיזה ועבודה ומועלין בה. ובכל הקרבנות כן הוא שכל זמן שלא אמר בפה שתהי' בהמה זו (או עוף זה, או שתי הלחם וכדומה) עולה או שלמים וחטאת ואשם וכדומה, אין בה

שום קדושה כלל (מלבד בכור, שאם שמצוה להקדישו בפה, אך אם לא הקדישו (אפילו במחשבה בלבו ג"כ) יש בו ג"כ קדושה ואסור בגיזה ועבודה ומועלין בו. מפני שהוא קדוש מרחם. וכאמור ברמב"ם בכורות פ"א הל"ד יעו"ש).

והוא האמור ברש"י ותוס' שם ושאר מפרשים "בפה" למעוטי מחשבה. והוא האמור בלקו"ת שקרבן הוא קדוש בפה דוקא, ואם לא הקדישו בפה אין בהקרבן שום קדושה עדיין, וד"ל. וכנראה בחפזון כתבת זאת.

כמדוחמה שכתבתי מכל, ומה גם שבדעתי אי"ה לכתוב לכם עוד שבוע זאת. ונא אהוביי עוד הפעם כתבו כתבו מכל אשר אתכם לטוב. והיו שלום כחפץ אביכם אוהבכם מתגעגע אליכם, חפץ בטובתכם כל הימים.

לוי יצחק ש"ס

ציונים מכ"ק אדמו"ר שליט"א (שציין באותה שעה בתרצ"ד): גם הקרבן קדוש כמוכח הסוגיא קידושין מא: ושם ברש"י. ותרומות פ"ג מ"ח בר"ש. פני משה ועוד.

קידושין מא, ב: מה לתרומה שכן ישנה במחשבה... מה להנך שכן ישנן במחשבה. **רש"י: במחשבה** - נותן עיניו בצד זה ואוכל בצד זה דכתיב ונחשב [קרח יח, כז: וְנִחְשַׁב לְכֶם תְּרוּמַתְכֶם כְּדָגָן מִן הַגֶּרֶן וְכַמְלֵאָה מִן הַיֶּקֶב]. **רש"י: שכן ישנן במחשבה** - קדשים נמי איתנהו במחשבה... גמר בלבו לומר שור זה עולה **הרי הוא עולה**, כדתני בשבועות בפ"ג (דף כו:): מוצא שפתיך אין לי אלא שהוציא בשפתיו גמר בלבו מנין ת"ל כל נדיב לב עולות:

תרומות פרק ג משנה ח: המתכונן לומר תרומה, ואמר מעשר, ומעשר ואמר תרומה, עולה ואמר שלמים, שלמים ואמר עולה, שאני נכנס לבית זה ואמר לזה, שאני נהנה לזה ואמר לזה, לא אמר כלום, עד שיהיו פיו ולבו שוין.

פירוש רבינו שמשון (מבעלי התוספות במאה ה-12 בצרפת): ודוקא כששפתיו ולבו מכחישין זה את זה אבל לא מכחשי זה זה מהני בתרומה וקדשים כדדרשינן בפרק שבועות שתיים (דף כו:): שאני גומר בלבו אע"פ שלא הוציא בשפתיו:

פני משה ירושלמי תרומות פרק ג הלכה ד: מתני' שלא יהו מכחישין זה את זה ואם לא היה מוציא בשפתיו כלל וחישב בלבו על התרומה ה"ז תרומה, דכתיב ונחשב לכם תרומתכם, במחשבה בלבד תהיה תרומה, וכן בהקדש אם לא הוציא בשפתיו מה שהוא נגד מחשבתו **הוי הקדש** דגלי רחמנא כל נדיב לב דאפילו גמר בלבו ולא הוציא בשפתיו כלום מהני. ודוקא בשבועות ובנדירים הוא דבעינן עד שיוציא בשפתיו דחולין מקדשים לא גמרינן. הכי הוה מסקנה דמילתא:

לקוטי לוי יצחק אגרות קודש עמוד דש: ב"ה, יא טבת התרצ"ד.

אהוביי מחמדי בני וכלתי שיחיו.

עוד הפעם זה משך זמן שלא כתבתי לכם כמעט בלי שום סיבה, מכתביך בני יחי' קבלנו, במועד.

ועל דבר קושייתך עוד הפעם על האמור בלקו"ת שאין קרבן קדוש אלא ע"י אמירה בפה, מהאמור בשבועות שגמר בלבו סגי, ולא ניחא לך בתירוצי שהוא רק לענין חיוב המוטל על האדם די במחשבה, אבל לקדושת הבהמה צ"ל אמירה בפה, כי הרי משוה קדשים לתרומה, ופשוט שתרומה קדושה ע"י מחשבה, וכמ"ש ברמב"ם הל' תרומות פ"ד הלכה ט"ז להדיא.

[רמב"ם תרומות פרק ד הלכה טז: הפריש תרומה במחשבתו ולא הוציא בשפתיו כלום הרי זו תרומה, שנאמר ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן במחשבה בלבד תהיה תרומה].

הנה מה שלדידך הוא להדיא ברמב"ם לדידי אינו כלל להדיא, עיין במנחת חינוך (על ספר החנוך להרא"ה ז"ל) מצוה תק"ז, תראה שדעת השער המלך (גוף ספר שעה"מ אינו תחת ידי) בדעת הרמב"ם,

שמחשבה גרידא לא מהני, רק בצירוף מעשה ההפרשה לזה, וכן הוא בדעה א' בחדושי הרשב"א בקדושין דמ"א מפורש ע"ש.

[רשב"א קידושין מא, ב: יש מי שפירש שנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר, משום דכתיב (במדבר יח, כז) ונחשב לכם תרומתכם... ויש מי שפירש דהכא הכי פירושו ישנה במחשבה שאם נטל ולא קרא לה שם תרומתו תרומה].

ואפילו לדעת רש"י שנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר, ג"כ יש לספק ולומר, שזה די רק לענין שיהא מותר לאכול בצד אחר שהצד האחר יצא מטבל ונחשב כחולין, מפני שהתורה אמרה ונחשב שבמח' בלבד די לענין החלק הנשאר שיהא נחשב כחולין שכבר תרמו ממנו, אבל החלק שנתן בו עיניו שיהא תרומה (אם שהמחשבה מועלת, שדוקא הצד שנתן בו עיניו אותו צריך להפריש לתרומה, אך) אינו קדוש עדיין בקדושת תרומה כ"ז שלא הפרישו, שיהא חייבין עליו זר האוכלו וכדומה. ודעת הר"ש בתרומות פ"ג מ"ח יש לפרשו אפילו כדעת הרמב"ם.

הרי שגם בתרומה, מחשבה בלבד אינו מספיק לקדושתה, משא"כ באמירה נעשית קדושה, וכמו"כ בקדשים.

הן אמת דלשון רש"י בקדושין דמ"א ע"ב גמר בלבו כו' הרי הוא עולה, פשוטו מורה שהוא עולה במח' בלבד. אך יותר טוב לדחוקי נפשין ולומר שהכוונה הוא שהוא מחוייב להביאו עולה ולא שהוא קדוש בקדושת עולה במח' לבד, ממה שנדחוק ונאמר שבמס' מעילה שהובא שם ברש"י ובתוס' וברע"ב בכמה מקומות קדושת פה, בחטאת העוף ובשתי הלחם ובלה"פ ובמנחות וכן במשנה בהקומץ והלבונה והקטורת כו', שהכוונה בכולם רק למעוטי מעשה.

קובץ לויבאוויטש תש"ד (תשובות וביאורים, אגרות קודש כרך א עמוד רלט), מענה לשאלת הרב וואלף גרינגלאס: ... והנה פעולות האדם על העולם אשר מסביב לו הוא ע"י מעשה דבור או מחשבה ומצינו בהלכה כמה ענינים שבהם מחשבה עושה פעולה גם בדבר שמחוץ לאדם החושב. הדוגמאות בזה יש לחלק לסוגים:

(א) למעלה מכולם ענין שהפעולה נעשית ע"י מחשבה אף שאין שם דבור ומעשה כלל. וכמו נדבות קדשים (שבועות כו, ב. רמב"ם הל' מעה"ק פ"ד ה"ב. דמוכח שם שהבהמה נתקדשה ע"י מחשבתו, ולא רק שעל האדם חל חיוב לקדש הבהמה בפיו ולהביאה נדבה. וצע"ק מלשון רש"י תוס' וכו' רפ"ב דמעילה שכתבו "משהוקדשה בפה"), הפרשת תרומה (שבועות שם. רש"י ד"ה ובמחשבה גטין לא, א. ועיין בתוד"ה ובמחשבה - בכורות נט, א דללשון אחר ברש"י בעי דבור. ובשער המלך תרומות פ"ד ה"ט"ז שקו"ט בדעת הרמב"ם), להחשיב אוכלין למאכל אדם (טהרות פ"ח מ"ו ומוכח שם דהיינו מחשבה ולא דבור מדמסיים "חשב עליו חרש". וצ"ע בתויו"ט ותפא"י ספכ"ה דכלים). ועוד...

רמב"ם מעשה הקרבנות פרק יד הלכה יב: בנדרים ונדבות אינו צריך להוציא בשפתיו כלום אלא אם גמר בלבו ולא הוציא בשפתיו כלום חייב. כיצד גמר בלבו שזו עולה או שיביא עולה הרי זה חייב להביא שנאמר כל נדיב לב יביאה בנדיבות לב יתחייב להביא וכן כל כיוצא בזה מנדרי קדשים ונדבות:

שו"ת אחיעזר (להגאון רבי חיים עוזר גראדזענסקי) יו"ד סימן מט אות ה (באמצע אות ג): אבל בדברי המרדכי על הא דקידושין כיצד אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט האומר שור זה עולה בית זה קרבן, קנה, וכתב דה"ה במחשבה בלא אמירה, דכתיב כל נדיב לב עולות, אלמא דבשור זה קנה ההקדש אף במחשבה, ועוד דהא הקדש ותרומה שני כתובים הבאים כאחד וכמו דתרומה נתפסת התרומה בעצמה כמו כן הקדש ופשוט דאין חילוק בין מחשבה ודבור.

לקוטי שיחות חלק לח קרח: ומזה הוראה בדבר גודל ערך ידיעת ומחשבת האדם — שמזה יש ללמוד הן בצד הלא טוב, עד כמה צריכים להיות זהיר ממחשבה בלתי טובה, כי נוסף על חומר הדבר מצד עצמו הרי זה מזיק גם לעולם סביבו²⁵, והן — ומרובה מדה טובה — בגודל העילוי והצורך במחשבה טובה, לחשוב בטובת הזולת, דנוסף על העזרה במעשה בפועל או בדיבור, הרי גם מחשבה מועלת הרבה²⁶.

ועל ידי שכא"א מישראל חושבים אך טוב א' על זולתו, הרי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה²⁷, שהקב"ה מביא שתפעול ובמעשה בפועל, ומגלה בכ"א מישראל, באיזה מצב שהוא, את (העלם) הטוב שבו, שיבוא לפועל במחשבה דיבור ומעשה שלו, בחיי היום יום בקיום התורה ומצותי'.